

REFERAT STJØRDAL ROTARYKLUBB

Uke			38
Dato			16.09.24, kl 19.30 – 20.45
Sted			Quality Airport Hotel Værnes, Stjørdal
Møteleder			President Terje Lauten
Referent			Sekretær Inger-Ruthgerda Wellendorf
Antall til stede	Medlemmer	Gjester	
	10	Gro Anita Westgaard Håpnnes, James Chelfin, Cecilia Chelfin, Jennifer Reeves, Guri Eidsvik, Gunn Solvor Snerting	
Antall kaffe			9
Fødselsdager			Thor Kleven (18.09.41)
3 - minutter			Inger-Ruthgerda Wellendorf
Vinlotteri			Gro Anita Westgaard Håpnnes

President Terje Lauten ønsket velkommen.

Han fortalte at Webjørn Thore Svendsen hadde gått bort i en alder av 94 år den 07.09.24. Webjørn Thore Svendsen var tidligere medlem av Stjørdal Rotaryklubb der han også i 2014 fikk tildelt PHF. Rotaryhjulet som henger på veggen ved inngangspartiet til hotellet er en av de tingene som Webjørn Thore Svendsen lagde til Stjørdal Rotaryklubb i de årene han var medlem.

Vinlotteriet ble vunnet av Gro Anita Westgaard Håpnnes.

3-minutter – Inger-Ruthgerda Wellendorf

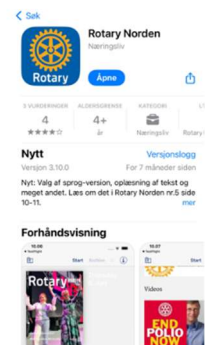
Det ble her fortalt at man nå vil kunne laste Rotary Norden via Appstore/Google Play. Det kommer ut 6 utgaver hvert år, og alle som er medlemmer av Rotary betaler USD 8 for dette bladet uavhengig om de leser dette eller ikke via medlemskontingenten. Nedlastningen kan også gjøres for ikke-medlemmer.

Når man bruker appen, vil man kunne få nøyaktig de artiklene som er på norsk, og ikke minst vil noen av artiklene også kunne høres via «play all». Dette har gjort at Rotary Norden er blitt mye mer tilgjengelig enn tidligere. Det ble også oppfordret til å sende inn saker fra Stjørdal Rotaryklubb til Rotary Norden..

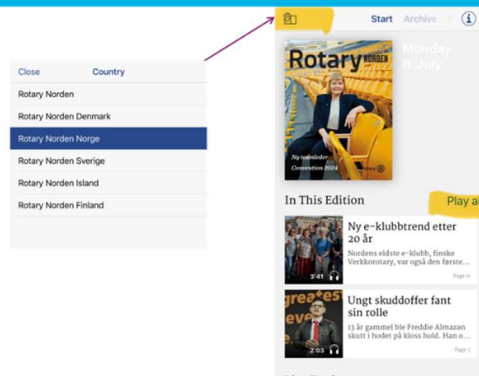
ROTARY NORDEN – NÅ DIGITAL

• Har alle lastet ned app fra Appstore/Google Play?

• Viktig kunnskap for ALLE medlemmer!

PÅ DITT SPRÅK OG GJERNE OPPLEST!

Trykk her og du kan få hele bladet lest opp på ditt språk!

I forkant av hovedforedraget gikk president Terje Lauten gjennom 4-spørsmålsprøven.

Dette er spørsmålene vi Rotarianere stiller oss selv for å kunne handle etisk i ulike situasjoner - både i og utenfor Rotary:

- Er det sant?
- Er det rettferdig for alle det angår?
- Vil det skape forståelse og bedre vennskap?
- Vil det være til beste for alle det angår?

«Tyskerjentene», Gunn Solvor Snerting, historielektor, Stokkan Ungdomsskole

Gunn Solvor Snerting startet med at vi alle skulle tenke tilbake til den 8.mai 1945. Hvordan skulle Norge håndtere freden som da inntraff? Hun fortalte at hun skulle fortelle om de kvinnene som ikke skulle dømmes etter lov, de såkalte tyskerjentene.

I hennes masteroppgave gjennom lektorutdanningen i historie fra juli 2017 med tittelen «Simpel var du, tyskertøs», valgte hun å gå til arkivene og lese gjennom trønderske aviser fra 1945 for å se på dette temaet gjennom det som her var skrevet.

Det var opptil 380 000 tyske soldater blant en befolkning på MNOK 3 nordmenn. Anslagsvis 50.000 såkalte tyskerjenter, og 10.000-12.000 krigsbarn.

Tyskerjenter fantes det i de fleste aldersgrupper og alle sosiale lag, men aldersgruppen var størst i den aldersgruppen som soldatene fra Tyskland befant seg i.

Man må huske på at avisene var et viktig medium for å forme menneskene som levde på dette tidspunktet. Her ble tyskerjentene omtalt som blant annet umoralske og landssvikere.

Generelt ble det bestandig snakket om tyskerjentene, men aldri med.

«Tyskerjenter, tyskertøser, soldathorer, feltmadrasser, brakkeskjøger, scheiner, også mindre kjære barn har mange navn. Mange kvinner beskyldt for å ha «fraternisert med fienden» opplevde fordømmelse i ord og handlinger de første årene etter fredsslutningen i 1945. Noen opplevde sosial utfrysning i lokalmiljøer, noen ble ofre for hårklipping, offentlig uthenging eller straffarbeid, og noen opplevde å bli internert i månedsvis, med norske myndigheters godkjennelse på et tvilsomt juridisk grunnlag. Tyskerjenters nære relasjon til personer tilhørende den tyske okkupasjonsmakten ble av mange regnet som umoralsk og et nasjonalt svik, og deres handlinger passet dårlig inn i det bildet som ble fremmet iblant annet avisene av Norge som en motstandsnasjon.» jfr. hennes masteroppgave fra 2017.

Hårklippingsbehandlinger var også et internasjonalt fenomen. Hvorfor akkurat hårklipping? Her er det gjort undersøkelser som kan vise at dette fenomenet var en form for sosial disiplinering – en avseksualisering. Tvangsklipping kan regnes som et direkte overgrep.

I Adresseavisen fra den 13.06.45 kom det også frem «Merk alle nazister og tyskertøser med armbind» som var en annen form for «merking». Leserinnlegget der innsenderen foreslo at alle «tyskertøser» burde merkes med armbind, slik at det var synlig for alle hvem de var, og så soldater skulle slippe å ta feil av dem. Direkte sitert ble det her skrevet i leserinnlegget «En enkel og human affære som jo hindrer både hårklipping og brennemerking inntil dommen faller». Innsenderen fremstilte det som om armbind og hårklipping fylte samme funksjon, nemlig som merking av tyskerjenter. Det skulle gjøre det mulig å skille «dem» fra «oss», inntil de ble straffet etter lov og dom, noe han tok for gitt at ville skje.

Mange tyskerjenter ble også internert. Dette ble organisert utover høsten 1945. I Trøndelag var det utifra det som ble fortalt en interneringsleir i Selbu. Interneringsleiren i Selbu var i drift mellom juli 1945 og januar 1946, og omtrent 200 kvinner var internert i leiren i løpet av denne perioden. Her bodde de i brakker og gjorde alt arbeidet selv. Leiren lå på Setsås i Selbu, og skulle ikke virke som en straffeleir, men en oppdragelsesleir. Gunn Solvor Snerting kunne fortelle at arkivet fra leiren trolig er ødelagt. Man kan derfor ikke vite hvor stor andel av kvinnene som var rettmessig internert ut fra smitteanordningen eller beskyttelsesanordningen, og hvor mange som ble internert ut fra andre grunnlag

Avisen Verdalingen gikk så langt som faktisk å ta loven i egne hender. Den 27.11.45 opererte Verdalingen selv som straffeinstans gjennom å offentliggjøre 8 navn på jenter som var «rammet» som tyskertøser.

Mange kvinner mistet også sitt norske statsborgerskap og hadde ikke noe annet valg enn å reise til Tyskland med sine etter 1945. Det ble etter den 9.mai 1945 vedtatt en lov som tilsa at dersom man giftet seg med en mann som var tysk, så ville man faktisk miste sitt norske statsborgerskap. Og etter krigen så måtte alle tyskere reise fra Norge.

17.10.2018, ble det gitt en offisiell unnskyldning til «tyskerjentene» fra statsminister Erna Solberg.

